

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Septiceps Lvthervs, Vbique Sibi, Svis Scriptis contrarius,
in visitationem Saxoniam**

Cochlaeus, Johannes

Parisiis, 1564

Reverendo, Generoso, ac Nobiliss. Domino D. Ernesto à Schleynitz
Sanctae Pragensis & Ingenuae Misnensis Ecclesiarum Praeposito, omnium
maximé digniſſ. Ioannes Hasenberg Salutem in Christo, & praeter ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-35803

REVERENDO, GENEROSO,
ac Nobiliss. Domino D. Ernesto à Schley-
nitz Sanctæ Pragensis & Ingenuæ Mis-
nensis Ecclesiarum Præposito, omnium ma-
ximè digniss. Ioannes Hasenberg Salutem
in Christo, & præter sui, etiam monstrum
Saxonici commendationem.

En tibi, Nobiliss. Clariss. Do-
ctissimèque Domine Erne-
ste, En tibi. Equid hoc mon-
stri inquires? aut quid iterum
Aphrica peperit nobis? En,
inquam, monstrum monstro-
rum omnium facile monstruosissimum, & mō-
strum non Aphricanum, verum Germanicū,
atque adeo Saxonicum, Diis Musisque adiu-
uantibus omnibus, virtute ac peculiari indu-
stria excellentissimi & gravissimi viri Docto-
ris Ioannis Cochlæi, ex vltimis hæreticorum
& Picardorum speluncis in lucem protrusum. *Septiceps*
Quale iam inde ab hominum vsque memo- *Monstrum*
ria, in quinque milibus annorum, nec est vi- *prorsus non*
sum, nec auditū, nec Poëtis omnibus fictum, *visum, non*
nec vspiam gentium à natura productum, nec *auditū, non*
denique sacris Bibliis commemoratum: & vt *fictum, non*
semel dicam, prorsus nouum, inusitatū, Schif- *nitum: non*
maticum, hæreticum, & plus ter millies suis *etiā Biblia*
propriis scripturis sibi ipsi contradictorium: *comemora-*
tum.

Nempe quod non solum impiis contradictionis aquis, verum etiam ipsissimis confusissimarum, & longè damnatarum hæresum Cataraetis & Cathaclysmis exundet, & supra omnem fidem opiniosissima, peruersarum scripturarum antilogia à Scylla in Charybdim, à Charibde in Syrtes, à Syrtibus in Malæam, & plerosque omnes hæreticorum scopulos huc atq; illuc per hæreticissimos fluctus impellatur. Verùm, opere precium est istud, & particulatius, & paulò planius sub oculos subiicere. Quotus itaque quisque, Clarissime Erneste, vel apud Græcos, vel Latinos fuerit, qui alicubi hominem monachum, septicipitem, suæ propriæ contradictionis gladio iugulatum vidisset aut legisset? Da mihi item siue nouum, siue veterem Poëtam, quantumuis ingeniosum, qui huiusmodi quippiam vel per somnium finxisset. Etsi Græci ingenij potissimum acuminè, in fingendis fabulis operosissimi fuere, attamen si omnia eorum figmenta, ad hoc omnium sibi in scripturarum pugnantis dissimillimum monstrum retuleris, ludum iocumve planè dixeris. Ecquid enim ad hoc monstrum Protheus, omnia vertens sese in miracula rerum? Ecquid Mercurius Polynomus? Ecquid Vertunus subinde formam suam vertens? Ecquid Empusa ista Aristophanica? Ecquid Gorgones sorores tres vno oculo contentæ? Ecquid Medæa vel Cyrce vene-

*Septicipiti
monstro ni-
hil simile
Poëta fin-
xerunt.*

*Monstrorum
Catalogus.*

ficiis ac magica virga homines in varias ferarū formas transformās? Ecquid Morpheus, quoscūque voluerit vultus induens? Ecquid Harpyæ rapaces? Ecquid centoculus Argus? Ecquid centimanus Briareus? Ecquid biformis Minothaurus? Ecquid Centhauri Thessalici dimidij equi, & dimidij homines? Ecquid Horatianum illud, in ipsa statim artis poëticae fronte, varium portentum? Ecquid Thebanus Sphynx, caudā draconis, vnguibus leonis; voce hominis præditus? Ecquid Chimæra Lyciaca, caudæ serpentinæ, ventris virginei, capitis leonini? Ecquid Ianus bifrons? Ecquid triceps Heccate? Ecquid Cerberus trifaux? Ecquid ille Hispanicus Gerion tricorpor? Ecquid Draco iste quadriceps Africanus? Ecquid denique Hydra Lernea? Nihil profectò nihil. Quandoquidem omnia illa sunt eruditissimorū hominū fabulosa cōmenta & festiua figmenta, arguta inuentione suauissimisque inuolucrorum lenociniis animos titillantia, & suis suauibusque modis adficientia. Habes Poëtarum figmenta: Nunc naturæ monstra paucis, conferendi gratia, expēdamus. Ecquid putas (Clarissime Erneste) ipsam naturam omnium rerum parētem fecundissimam vnquā à rerum omnium primordio manus suas plastrices tali monstro admouisse. Etenim vt maximè illa sibi plurima rerū mirabiliū ludibria, spectacula, prodigia, portenta,

*Septicipiti
monstro ni-
hil planè na-
tura simile
produxit.*

miracula, monstraque ediderit: attamen nihil planè, quod utcunque possis comparare cum hoc inusitatissimo monstro vnquam intenta-uit. Hoc verum esse omne genus scriptorum, Physicorum, Historicorum, Philosophorumque discussum, abudè fatis indicabit. Et vt ex innumeris naturæ ludibriis paucula quædam obiter, comparandi gratia, adducam, Proditum est memoriæ, Romæ olim pueros quadrimanes: Pullum gallinaceum quadrupedem: Porcum verò humanis manibus, & pedibus natum. Ad hæc Vulsinis puellam bicipitem, quadrupedem, natura geminæ fœminæ æditam: Adde Saturæ vitulum bicipitem productum, Reatæ verò mulum bicipitem. Quid quod? Androgynos nulla natio fermè non videt. Sed me obliuio- sum penè exciderant mōstra Germaniæ, quādo aliena perfector. In his itaque iure suo facilè primas sibi vendicabit monstrosus iste cucullatus (vt Luderanis in ore erat) Vitulus Freybergæ editus. An verò liceat hîc commemorare, partim suam istam Naumbergen- sem, partim quadrupedem pullum, partim capram quandam, partim anserem nescio quem, non satis scio, nec si sciam, affirmare ausifim. Hæc quidem monstra typis procusa atque adeò suis rhythmis & notis depicta, passim & ciuitatim pro magnis monstris hîc circun- ferebantur. Verum multò minora omnia, quàm quæ cum nostro antilogicissimo mon-

stro comparentur, cum vix muscæ sint ad elephantum, aut formicæ ad Camelum. Non est itaque cur naturæ ludibria longius perensemus, verum an sacra Biblia non dissimile quid habeant, videamus, quod vsquequaque cum isto crassissimo monstro vel modicè commiseris. Quando iccirco vetus & nouum testamentum, circumspicio & excutio, Aliud mihi non succurrítque spectrum Demoniumve Dauidicum meridianum. Et præter hoc etiam si quis vellet huc adpingere Danielicam illam septicipitem beluam, aut certè si cui placeret istam septem capitum, & decem cornuum bestiam in Apocalypsi huc adnumerare. Sed si recta hæc & alia Bibliaca omnia monstra reputentur via, nihil sunt (quod aiunt) ad nostrum Bachum egregiè in aduersitate suorum scriptorum perbachantem. Pergamus & tandem à Bibliis ad gentes, an vsquam tale monstrum reperiat. Iam, si libitum est, nauiga Asiam, percurre Indiam, peruestigato Americam, vola ad Europam, & ipsas Gades Herculis circumspicito: ito ultra Sauromatas, & glaciale Oceanum, imò Rypheos montes, omnes nouas insulas disquirito: Inde age te in ipsam Lybiam monstrorum matrem vberimam, & totum Nilum excute, Dispeream si mihi vel vmbra, vel vestigium huiusmodi monstri vsquam gentium repereris. Vsque adè omnia tum Poëtarum ingeniosa figmen-

*Septicipiti
monstro
Biblia par
portentum
non habet.*

*Septicipiti
monstro in
quam gen-
tium quicquid
simile inue-
nitur.*

*Septicipitis
nostri descri-
ptio, & cau-
sa cur sit mi-
rabilis &
monstrosus.*

ta, tū naturæ varia spectacula, tum sacrorum
Bibliorum monstra, tum denique omnium
gentium inusitatas species, anteit, antecel-
lit, anteuertit & superat hoc nostrū pulcher-
rimum, scilicet, monstrum. Cæterum, video
te iam dudum expetere, causam quid ita, hoc
monstrum sit nouum, rarum, mirabile, sibi-
que ipsi infinitis partibus contradictorium,
proinde dicam paucis. Reliqua itaque mon-
stra, quanta quanta & qualiacunque sint, vi-
dentur sibi ipsis consentire, sibi suisque ap-
plaudere, ac ductum naturæ suæ concordissi-
mè sequi. At monstrum nostrum, vbique
omnibus, & aduersum & infestum est. Vbi-
que suis dissentiens dissonansque, vbique &
passim sibi dissimile, contrarium, contradi-
ctoriumque vsque adeò est, vt in tota Lu-
deri, quantus est, cum doctrina, tum impri-
mis scriptura, vix vnum atque alterum, ver-
bulum, imò vix iota apicemve reperi-
as, in quo sibi per omnia conspiret: imò verò in to-
to Ludero, ne vnā quidem vel venulam,
vel neruulum offendes, qui contradictionis
spiritu, & sanguine non feruescat, agiteturque
quasi perpetua quadam febre & causo feruen-
tissimo. Enimvero iam calidum, iam frigi-
dum, iam tepidum contra Ioanæm in Ca-
tholica, efflat. Iam niger, iam albus, iam va-
ricolor est, ita vt nullus Chameleon, nullus-
que Pardus, tam varius vnquam fuerit. Item
interim Stoicus de virtute agens, interim Epi-

curus clunem apud Nōnam agitans, Deoque suo ventri sacrificans. Interim Pyrrhonicus & Scepticus nihil decernens, nihilq; constituēs, in quæredo semper consistens: interim atheus totus, interim Deo spiritūque nescio quo plenissimus. Modò ait, est, est, Modò negat, non, non. Aliud stans, aliud sedens loquitur, & scribit ad pruritus popularium aurium. Aliquando alius & alius Martis more. Aliquando meretriculæ ritu, vult non vult, non vult vult. Adeoque quando vis non vult, quando nolis cupit vltro. Aliàs Thrasonis aut confidentis. Phormionis exemplo, Quod dictū est non dictū est: Aliàs hoc volo sic iubeo, sit pro ratione voluntas. Interdum sese in angelum lucis transfiguratur: Interdum perinde vt cacodæmō omnia ruit & seindit, vt verissimè, Potentissimus itémque Augustissimus noster Cæsar Carolus Quintus Rom. Imper. Vormatiæ præfente Ludero dixerit, Luderum esse diabolum in specie Monachi. Nūc vt arundo Euāgelica in omnem partem popello placentia dicit: Nunc quasi stipes truncūve insanissimo suo cerebro neminem curans fixus obstipūsq; hæret. Hodie multa construit, Cras omnia destruit, Perendie pendet inter vtrunque, Die ab hinc quarto reuocat, Quinto tantò magis affirmat, Sexto furore percitus omnia sua defendit, Septimo nescit quo sese miser hæreticus, & logomachus ex labyrintho opinionum suarū vertat, vt perpulchrè

EPISTOLA M. IO.

& perquam scitè Septicipitis laruam ac personam gestare videatur. Vtque semel omnia planè dicam, nullus vel stultus, vel maniacus, vel Suermerus, vel mendax, vel ebrius, vel temulentus, vel ægrotus, vel mulier prægnans, vel meretrix lasciuiens, vel hæreticus, vel somniator, vel Sycophanta, vel nebulo, latróque tot modis vnquam fuerit sibi disconueniens, discrepans, sicut istud importunum, & abominabile monstrum, vt non immeritò, patre diabolo, & matre scripturarum suarum antilogia, cùm natum diuines, tum Germanis obtrusum, vt quos pestilentissimis suis artibus tanquam fascino effascinauit, non obedire cum Galatis veritati, imò tanquam valens homo Nembroth ad confusionem quandam Babelicæ turris adduxit, vt pro auro scoriam, pro luce tenebras, pro bono malum, dent, & accipiant. Tantum quidem est (Erneste præclarissime) non sapere ad sobrietatem nec captiuare intellectum ad obsequium fidei, & extra Patrum, Conciliorum, Ecclesiæque cancellos sese nouitate doctrinæ euoluere. Porrò non satis erat isti execrabili monstrum, vt in totum discederet à patribus, à sensis scripturarum, à libris Bibliacis, à traditione Apostolorum, à Conciliis omnibus, à consuetudine ecclesiastica, à pastoribus, à doctoribus, ab ecclesia catholica, à fide vniuersali, à sponso

Ecclesiæ Christo, Denique à Spiritu Sancto
 Paraclete manente nobiscum in æternum, &
 ducente nos in omnem veritatem, nisi etiam
 pedibus & manibus discessisset à suis Suerme-
 ris, Anabaptistis, Sacramentariis, aliisque atheis,
 eorumque regnū diuississet, ita fortiter, vt hodie
 reclamet Bucerus Hesso, Hesus cuidam Vra-
 tiffauieñ. Pellicanus Oseandro, Pomeranus
 Strauso, Spalatinus Cellero, Linck Lango, Bal-
 thasar Myrischio, Leo Buffoni, Vrbanus Re-
 gius Oecolampadianis, Oecolampadius Cauczo,
 Imò verò, Oecolampadius, Zuinglius, & Car-
 lostadius, Ludero ipsi reclamant, remurmurāt,
 ac reboant. Non satis, inquam, erat discedere
 ab illis in vniuersum omnibus. Nisi quoque
 a sese monstruosissimè abominabili itérquæ in
 septē capita, in septem sententias suæ impiissi-
 mæ doctrinæ, & scripturæ antilogias homo
 amentis. eò vsq; discessisset, vt appositè de eo
 dixerit Salomon, Labiis suis intelligitur inimi-
 cus cum in corde tractauerit dolos, quando
 submiserit vocem suā ne credideris ei. Quo-
 niam septem nequiciæ sunt in corde eius: &
 alibi, Sex sunt quæ odit Dominus, & septimū
 detestatur anima eius, nempe cum qui semi-
 nat inter fratres discordias. Huc etiā specta-
 sent septem istæ gentes habitantes iuxta Li-
 banum, Chananeus, Etheus, Amorreus, Ger-
 gezeus, Pherezeus, Eneus, Iebuseus, nisi pu-
 gnassent contra Iosue, & Israël vno animo ea-
 dēque sentētia: quando monstruosus noster Lu-

Ludero-
 rum assen-
 sio auctore
 Lucipero
 Ludero.

EPISTOLA M. IO.

derus habeat tot animos, totque sententias, quot capita: adeoque septem nequitas in corde, septemque vitia gravissima, quæ odit & detestatur anima Dei Opt. Max. imò septem istos spiritus immundos nequiores, vel si mauis septem dæmonia à Magdalena explosa, quibus furentissimè sacra miscet prophanis, rotunda quadratis. Iam verò cum tota Luderis scriptura multifariam sit intra sese rupta, contraria, quasi que chaos conturbata, & omniùm maximè suo ipsius iudicio condemnata: Nimirum quod non intelligat miser iste antilogicus & septiceps Draco, quæ loquatur quæque scribat, neque de quibus affirmet. Factum est, vt suum ipsius regnum totum sit diuisum, ædificatum in arena, conflatum ex aquis cõtradictionis, quibus Chore & omnes ad vnũ Luderum hæretici submersi sunt. Regnum, inquam, prorsus Babel, Behemoth, Babylonicum, & Belialicũ: Fieri enim non potest, vt hoc regnum à Deo sit: quoniam Deus non dissentionis, sed pacis & unitatis est Deus, vt cuius etiam tunica inconsutilis fuerit, cui vt maximè pepercerunt sceleratissimi milites, attamen Luderus contradictionum suarum furentissimis scriptis eam discindere conatus est. Intelligis iam (Heros nobilissime) causam, quur monstrum hoc Saxonicum sit, tum inusitatum, tum per omnem contradictionem dissimile, & plusquam schismaticum hæreticũque, tum super o-

mnia Poëtarum ingenia, naturæ monstra,
 Bibliorum spectra, & gentium sensus intel-
 lectumque omnem. Nimirum cuius scriptura *Luderane*
 tantundem ubique cohæret, quantum calx *scripturae co-*
 sine arena, aut quantum scopæ dissolutæ, tan-
 tum consentit, quantum Scarabei, fuci, &
 muscæ in cynocaumate concordi volatu con-
 sentiunt, huc atque illuc, in sinistrum dex-
 trumque, sursum deorsum, à fronte tergò-
 que, hinc istinc volitantes & bombilantes,
 Iam autem quando hoc Luderanum monstrum
 ita sit contrarietate intricatum, & impeditum,
 ita in suum nidum perinde ut turdus cacet,
 atque adeò ita se ex ore suo tanquam seruus
 ille Evangelicus iudicet, ita ex verbis suis in
 Ecclesia impiè iustificetur & condemnetur.
 Quid aliud facerem, quàm Deum Opt.
 Maxi. comprecarer, ut daret Saxonico & in-
 tricato isti Sphingi suum Oedipum, daret *Pia & sa-*
 isti Vvittembergensi Labyrinthico Minotau-
 lularis præ-
 ro suum Thesum, daret isti Luderanæ &
 capitatae Hydræ suum Herculem, quo, vel *catio ad Deum*
 tandem, miserrimis scripturis effascinata into-
 xicata, & quasi Cyrceis poculis in aliam for-
 mam transformata Germania possit ex con-
 fusissimis contradictionis aquis feliciter ena-
 tare, ad Archam Noë, ad Petri scapham, ad
 Christi Iesu Petram, ad sinceræ scripturæ ga-
 zophilatium, ad Sanctorum patrum interpræ-
 tationis & intelligentiæ veras claves, ad Con-
 ciliarum constantissimam autoritatem, ad *Opt. Max.*

*Periculosū
est à consen-
su Ecclesiæ
publico di-
scedere.*

Catholicorum pastorum solida pabula, ad Ecclesiam matrem amantissimam columnam & firmamentum veritatis, ad vnius Spiritus sancti cōsensum, vt vnanimis id ipsum sentiamus, vtq̄ue multitudinis Germanicæ & Christianæ, sit cor vnum, adeoque vnus omnium tandem publicus cōsensus. Nam dici non potest, quàm bonum & quàm iocundum sit habitare fratres in vnum. Ex qua vnitatem, cum sese paululum alienauit Thomas, factus est incredulus, & Iudas, Christi traditor pessimus: Luderus verò, Antichristus mixtus, ac proditor Germaniæ turpissimus. Hæc sunt (Erneste Præclariss.) quæ obiter ad T. D. scribere de monstro Saxonico volui: Partim quòd peculiaris, & quidem propensissimus quidam in T. D. amor mihi hoc persuasit: Partim quòd inusitata mōstri nouitas, tantā materiam scribendi suggererit: Partim vt intelligat tua nobilissima claritas, quàm periculosum & abominabile sit sese à Sanctis Christiana repub, per nouas scripturas & hæreticas antilogias dispescere & separare, vnde in abyssum omnium tum errorum, tum hæresum prolabimur, veluti non sine ingente nostro dolore, videmus in hoc barbarissimo Septicipite, quem T. Clariss. R. etiam atque cōmendatum velim, vt ex eo benè perlecto totius Luderanæ & scripturæ, & doctrinæ tibi iudicium certissimum statuatur, audacterque pronunciet, Luderum esse eum, qui sese proprio, & iugularit gladio, &

dānari iudicio. Qui quū sit nonnilingus,
& nonnilallus, atq; interim, totius Christianæ
bibliothece corruptor impiissimus, sua tamen
nihil referre putat, dū potiatur modò sua hir-
cosissima nonna, & imprimis peruersissima,
perniciosissimáq; scripturæ sanctæ antilogia.
Sed dabit Deus breui huic humanarū & diui-
narū rerū perturbatori suū finē. Quod vt fiat,
dicant omnes Christianæ gentes, Amen,

Amen, Valeat tua Reuerenda nobi-
litas Domine ornatissime, &

animo meo dilectiss. Erne-

ste. Lypsiæ anno à Chri-

sto nato, M. D. XXIX.

xviiiij. Kalen-
das Maias.

* * *